

Bättre villkor för ensamstående föräldrar

Ensamstående har sämre ekonomi än sammanboende och sämst är den för ensamstående med barn. Vart femte barn i Sverige är enligt SCB folkbokfört med en ensamstående förälder. En majoritet, 76 procent, av de ensamstående föräldrarna är kvinnor.

Ensamstående föräldrar lever oftare i fattigdom än sammanboende föräldrar. Ensamstående kvinnor med barn har lägst ekonomisk standard oavsett stöd i form av barn- och bostadsbidrag och har t.ex. bara drygt hälften av en sammanboende pappas inkomst. Sysselsättningen bland ensamstående mammor har sjunkit och de har oftare än andra otrygga anställningar.

De låga inkomsterna innebär att en stor andel av de ensamma mammorna lever under väldigt knappa förhållanden. I ett svar på ett regeringsuppdrag från Försäkringskassan om resultatindikatorer för den ekonomiska familjepolitiken framgår att andelen som har låg ekonomisk standard eller är fattiga är störst bland ensamstående kvinnor med barn oavsett vilket mått som används.

Den ekonomiska utvecklingen har varit mindre gynnsam för ensamstående kvinnor än för andra grupper. Även andelen fattiga har ökat mer i de hushåll som består av ensamstående kvinnor med barn än i alla andra hushållstyper enligt Försäkringskassans beräkningar och SCB:s statistik.

Vänsterpartiet lägger förslag för att minska klyftorna. Vi vill i vår budget stärka ekonomin för gruppen ensamstående föräldrar. Förutom de riktade satsningarna som vi föreslår är också våra generella satsningar på välfärden, såsom förskolan, av avgörande betydelse för ensamstående föräldrar.

1. Höjt och indexerat underhållsstöd

Underhållsstödet behöver höjas och värdesäkras genom att knytas till prisbasbeloppet, för att förbättra ekonomin för ensamstående föräldrar och därmed minska barnfattigdomen. Vi vill höja underhållsstödet med 400 kronor för barn under 13 år och med 600 för dem som är 13–19 år eftersom tonårsbarn medför högre kostnader.

Kostnad: 1.200 miljoner kronor

2. Barnomsorg på obekvämt arbetstid

Barnomsorgen måste anpassas till alla föräldrars behov för att ge föräldrar bättre förutsättningar att kombinera föräldraskap och yrkesliv. Många föräldrar, framförallt ensamstående, kan inte arbeta heltid eller ta vissa arbeten för att förskolan är stängd när de har behov av barnomsorg. I en enkät genomförd av Skolverket nyligen framgår det att behovet av barnomsorg på obekvämt arbetstid är störst bland ensamstående föräldrar. Samtliga kommuner ska därför vara skyldiga att erbjuda barnomsorg på obekvämt arbetstid. Vi föreslår en kraftig utökning av det stimulansbidrag som regeringen infört för ändamålet.

Kostnad: 400 miljoner kronor

3. Rätt till heltid

För den som är hänvisad till att jobba deltid är det ofta en omöjlighet att klara sin egen och eventuella barns försörjning. Därför måste rätten till heltid stärkas så att det blir möjligt för alla yrkesgrupper att få en lön som går att leva på. Möjligheten att arbeta deltid för den som så önskar kvarstår.

4. Barnomsorgsstöd för ensamstående när barnen är sjuka

Ensamstående föräldrar kan ha svårt att få avlastning när barnen är sjuka. Ett barnomsorgsstöd i hemmet under perioder då barnen är sjuka skulle innebära att en ensamstående föräldrar inte behöver stanna hemma från arbetet vid varje tillfälle barnen är sjuka.

Kostnad: 150 miljoner kronor

5. En jämställd föräldraförsäkring – höjd grundnivå

Utöver en individualisering av föräldraförsäkringen föreslå vi en höjd grundnivå. Grundnivån i föräldrapenningen är idag lägre än riksnormen för försörjningsstödet för en ensamstående förälder med ett barn som ännu inte har fyllt 1 år. Det är inte rimligt att nyblivna föräldrar ska tvingas leva under den nivå som gäller för försörjningsstöd. Vi föreslår att grundnivån i föräldraförsäkringen höjs till 250 kronor per dag. Detta skulle ge en stor andel föräldrar och barn en bättre ekonomisk situation och därmed en bättre start i livet tillsammans.

Kostnad: 200 miljoner kronor (för höjd grundnivå)